

บทที่ 3

ประเภทของประโยคคำสั่งแบ่งตามโครงสร้าง .

3.1 ประโยคคำสั่งที่เริ่มต้นด้วยกริยา มีหลายประเภทด้วยกัน คือ

3.1.1 คำสั่งที่เป็นคำเดียวโดด ๆ โคนักคำสั่งที่เป็นคำกริยาอาการ

คำว่า "คำกริยาอาการ" ในที่นี้หมายถึงคำกริยาที่จะไม่ต้องมีคำนามหรือคำสรรพนามมารับข้างหน้าก็สามารถสื่อความหมายได้ คำกริยาอาการนี้จะหาได้จากกริยากรอมประโยคหาคอสมักดังต่อไปนี้¹

1. ก.) 1 2 แล้ว

ข.) 1 คำอื่น 2

คำใดก็ตามที่สามารถแทนที่ในตำแหน่งที่ 2 ของกรอมประโยค ก.) และ 3 ในกรอมประโยค ข.) ได้เรียกว่า คำกริยาอาการ

ตัวอย่าง ก.) นาฬิกา ตี แล้ว

ข.) นาฬิกา กำลัง ตี

ก.) เด็ก หยิบ แล้ว

ข.) เด็ก กำลัง หยิบ

ตัวอย่าง คำกริยาอาการที่เป็นคำสั่งได้ คือ

วิ่ง

เดิน

ตะโกน

พูด

นอน

ข้อควรสังเกต คำกริยาอาการทุกคำที่มนุษย์กระทำโดยใช้เป็นคำเชิงใดหนึ่ง

3.1.2 คำเชิงที่เริ่มค้นคว้าคำกริยาอาการ

คำว่า "คำกริยาอาการ" ในที่นี้หมายถึงคำกริยาทุกคำที่ทั้งมีคำนามหรือคำสรรพนามตามท้ายจึงได้ความครบบริบูรณ์ คำกริยาอาการนี้จะหาได้จากกรอบประโยคทดสอบดังต่อไปนี้²

2. ก.) นาม 2 นาม แล้ว

ข.) นาม คำอิง 2 นาม

ตัวอย่าง

ก.) นิค เขียน จตหมาย แล้ว

ข.) นิค คำอิง เขียน จตหมาย

ค.) พอ ที่ นิค แล้ว

ง.) พอ คำอิง ที่ นิค

เนื่องจากคำกริยาอาการไม่สามารถจะปรากฏโดด ๆ ได้จะต้องอาศัยคำนามหรือคำสรรพนามตามท้ายเพื่อให้มีความหมายสมบูรณ์ขึ้น ดังนั้น คำเชิงที่ปรากฏต่อไปนี้ จึงต้องมีคำนามหรือ คำสรรพนามกำกับด้วย

ตัวอย่าง

คำกริยาอาการ + คำนาม

เปิด + ประตู → เปิดประตู

หยิบ + สมุด → หยิบสมุด

กิน + ข้าว → กินข้าว

อ่าน + หนังสือ → อ่านหนังสือ

ปิก + พัดลม → ปิกพัดลม

ยก + เก้าอี้ → ยกเก้าอี้

ขอ + สบู่ → ขอสบู่

² ดู เชิงอรอดหน้า 7

ในบางกรณีอาจจะละคำนามหรือคำสรรพนามที่ต่อท้ายไว้ในฐานที่เขาใจได้ ถ้าหากว่าผู้ออกคำสั่งและผู้รับคำสั่งมีความนัยซึ่งกันและกัน เช่น เด็กไม่ยอมรับประทานอาหารหรือไม่ยอมอ่านหนังสือ หรือ ไม่ยอมปิดหน้าต่าง ผู้ปกครองการให้เด็กทำ ผู้พูดก็ออกคำสั่งโดยใช้คำกริยาสรรกรมโดยละคำต่อท้ายไว้ในฐานที่เขาใจได้

ตัวอย่าง คำกริยาสรรกรม

กิน

อ่าน

ปิด

3.1.3 คำสั่งที่เริ่มด้วยวลีกริยา³ (two-word-verbs)

วลีกริยา หมายถึงวลีที่ประกอบด้วยคำกริยามากกว่าหนึ่งคำ หรือคำกริยากับคำอื่น แต่ทำหน้าที่เป็นหน่วยเดียว ส่วนประกอบของวลีกริยานี้ อาจจะเป็น คำกริยาซ้อน เช่น คำว่า แก้วใส หรือ คำกริยาเรียงกัน เช่น เดินเล่น หรือ คำกริยารวมกับคำอื่น ๆ เช่น นั่งลง, ร้องเพลง ก็ได

ตัวอย่าง คำสั่งที่เป็นวลีกริยา

เดินเล่น

ร้องเพลง

ยืนขึ้น

นั่งลง

ร้องไห้

ท่องจำ

เทน้ำ

³วลีกริยาที่ใช้ในที่นี้ไม่ใช่กริยาวลี (verb phrase) ในวิทยานิพนธ์ของนางสาววิจินต์ ฉันทะวิบูลย์ (นางวิจินต์ ภาณุพงศ์) แผลงเกี่ยวกับข้างต้น

3.1.4 คำสั่งที่ประกอบด้วยคำกริยาและคำกริยากรรมขอย

"คำกริยากรรมขอย" (Intransitive Adjectival Verbs) เป็นหมวดคำกริยาขอยของคำกริยากรรม ในการที่จะกำหนดคำกริยากรรมขอยนี้ อาจกำหนดได้โดยไวยากรณ์ 5 ตำแหน่ง⁴

นาม _____ กว่า นาม แล้ว

คำกริยากรรมคำใดก็ตามที่นำมาแทนที่ในตำแหน่งที่ว่างนี้ได้ เรียกว่า "คำกริยากรรมขอย"

ตัวอย่าง มี เย็น กว่า เท้า แล้ว

"เย็น" ถือว่าเป็นคำกริยากรรมขอย เช่นเดียวกับคำว่า "เร็ว" และ "ช้า"

ในประโยค

เขา เร็ว กว่า เพื่อน แล้ว

แดง ช้า กว่า เพื่อน แล้ว

เพราะคำกริยากรรมคำใดก็ตามที่นำมาแทนที่คำว่า "เย็น" ในประโยคแรกได้ก็ถือเป็นคำกริยากรรมขอยทั้งสิ้น แม้กระทั่งที่คำเหล่านี้ปรากฏในรูปประโยคอื่นก็ตาม เช่น คำกริยากรรมกริยาขอย "เร็ว" "ช้า" ในประโยค

เขา เดิน เร็ว

006263

แดง พักงาน ช้า

นอกจากนี้คำเหล่านี้อาจจะปรากฏในลักษณะเป็นคำจำกัดได้ แม้ในกรณีนั้น ๆ จะไม่มีคำ "กว่า" ปรากฏอยู่ก็ตามก็ยังนับว่า คำเหล่านั้นเป็นคำกริยากรรมขอยด้วย อาทิเช่น ช้า ๆ, เร็ว ๆ, ดี ๆ, คง ๆ, เบา ๆ, ถี่ ๆ, หนัก ๆ, สวย ๆ, เป็นต้น

แต่ในกรณีที่เป็นคำสั่ง คำกริยากรรมขอยที่ไรจะเป็นประเภทคำซ้ำเท่านั้น

ตัวอย่าง 3.1.4.1 คำกริยากรรม + คำกริยากรรมขอย

เดิน + ช้า ๆ → เดินช้า ๆ

⁴ Chantavibulya แหล่งเดียวกับข้างต้น หน้า 108

ตะโกน + คัง ๆ → ตะโกนคัง ๆ

ซุก + คอย ๆ → ซุกคอย ๆ

3.1.4.2 คำกริยากรรม + คำนาม + คำกริยากรรมย่อย

ดู + หนังสือ + มาก ๆ → ดูหนังสือมาก ๆ

วาก + รูป + สวย ๆ → วากรูปสวย ๆ

เขียน + จดหมาย + ยาว ๆ → เขียนจดหมายยาว ๆ

3.1.4.3 วลีกริยา + กริยากรรมย่อย

ห้องจำ + ดี ๆ → ห้องจำดี ๆ

ลุกขึ้น + เบา ๆ → ลุกขึ้นเบา ๆ

นั่งลง + เร็ว ๆ → นั่งลงเร็ว ๆ

3.1.5 คำซึ่งที่ประกอบด้วยกริยาและคำหลังกริยา (post verb)

"คำหลังกริยา"⁵ คือคำที่ปรากฏหลังคำกริยา มีอยู่ด้วยกัน 4 ทิว คือ ไป, มา, ไว้, เสีย, คำเหล่านี้โดยปกติแล้วจะไม่ลงเสียงหนัก ตัวอย่างเช่น ออก-ไป, เติม-มา, เก็บ-ไว้, ซุก-เสีย

ตัวอย่าง 3.1.5.1 คำซึ่งที่ประกอบด้วยคำกริยาและคำหลังกริยา (ไป)

3.1.5.1.1 คำกริยากรรม + คำหลังกริยา (ไป)

เติม + ไป

วิ่ง + ไป

คุย + ไป

⁵ Chantavibulya แห่งเกี่ยวกับข้างต้น หน้า 208-209

3.1.5.1.2 คำกริยากรรม + คำนาม + คำหลังกริยา (ไป)

เขียน + หนังสือ + ไป

อ่าน + ตำรา + ไป

กิน + ข้าว + ไป

3.1.5.1.3 วลีกริยา + คำหลังของกริยา (ไป)

นอนลง + ไป

ห้องจำ + ไป

ลุกขึ้น + ไป

3.1.5.2 คำสิ่งที่ประกอบควยคำกริยาและคำหลังกริยา (มา)3.1.5.2.1 คำกริยากรรม + คำหลังกริยา (มา)

วิ่ง + มา

พูด + มา

เดิน + มา

3.1.5.2.2 คำกริยากรรม+ คำนาม+ คำหลังกริยา (มา)

ส่ง + สมุด + มา

คัก + คอกไม้ + มา

โยน + บุหรี่ + มา

3.1.5.2.3 วลีกริยา + คำหลังกริยา (มา)

ห้องจำ + มา

ลุกขึ้น + มา

นอนลง + มา

3.1.5.3 คำสิ่งที่ประกอบควยคำกริยาและคำหลังกริยา (ไว้)3.1.5.3.1 คำกริยากรรม + คำหลังกริยา (ไว้)

เฉย + ไว้

นั่ง + ไว้

รอง + ไว้

3.1.5.3.2 คำกริยาอาการ + คำนาม + คำหลังกริยา (ไว้)

เก็บ + สมุด + ไว้

แขวน + เสื้อ + ไว้

จก + มันทึก + ไว้

3.1.5.3.3 วลีกริยา + คำหลังกริยา (ไว้)

ร้องเพลง + ไว้

พองจำ + ไว้

จกจำ + ไว้

3.1.5.4 คำซึ่งที่ประกอบด้วยคำกริยา และคำหลังกริยา (เสีย)

3.1.5.4.1 คำกริยาอาการ + คำหลังกริยา (เสีย)

พูด + เสีย

หมั่น + เสีย

นอน + เสีย

3.1.5.4.2 คำกริยาอาการ + คำนาม + คำหลังกริยา (เสีย)

กิน + ขนม + เสีย

ขอม + เพลง + เสีย

ใส่ + เสื้อ + เสีย

3.1.5.4.3 วลีกริยา + คำหลังกริยา (เสีย)

นั่งลง + เสีย

ยืนขึ้น + เสีย

ร้องเพลง + เสีย

3.1.6 คำสั่งที่ประกอบด้วยคำกริยาและคำวิเศษณ์

"คำวิเศษณ์"⁶ ในที่นี้หมายถึงคำที่เกิดในตำแหน่งที่ 3 ในกรอบประโยค พดศอม 3 ตำแหน่ง และปรากฏในตำแหน่ง 4 ในกรอบประโยค 4 ตำแหน่ง และคำที่จะปรากฏในตำแหน่งที่ 3 และ 4 ดังกล่าวนี้อาจจะเป็นคำอื่น ๆ ซึ่งไม่ใช่คำที่จัดไว้ว่าเป็น คำช่วยหลังกริยา⁷ (post verbal auxiliaries) คำหลังกริยา⁸ (post verbs) หรือ คำองท้าย⁹ (particles)

คำวิเศษณ์ที่ใช้ในประโยคคำสั่งเท่าที่ค้นพบมีอยู่ 4 คำ คือ น้อย, เลบ, พ็, เคียวนี้
ตัวอย่าง

3.1.6.1 คำกริยา + คำวิเศษณ์ (น้อย)

3.1.6.1.1 คำกริยาอาการ + คำวิเศษณ์ (น้อย)

หัวเราะ + น้อย

วิ่ง + น้อย

ตะโกน + น้อย

3.1.6.1.2 คำกริยาอาการ + คำนาม + คำวิเศษณ์ (น้อย)

ขอ + นม + น้อย

เปิด + หน้าต่าง + น้อย

ทำ + การบ้าน + น้อย

⁶ ดู Chantavibulya แผลงเคียงกับข้างต้น หน้า 210-211

⁷ ดูแหล่งที่แฉว หน้า 173-174 เกี่ยวกับคำช่วยกริยา ซึ่งมี 3 คำ คือ อยู่, แฉว
และ อยู่แฉว

⁸ ดูเรียงอรรถ 5 หน้า 16

⁹ ดูแหล่งที่แฉว หน้า 220-221 เกี่ยวกับคำองท้าย ซึ่งมี 14 คำ คือ

/la/, /nã/, /sɨ/, /r ɔ/, /thəʔ/, /mãj/, /cã/, /la/, /kha/, /hãʔ/,
/nã:/, /rã:/, /hã/, /rok/.

3.1.6.1.3 วลีกริยา + คำวิเศษณ์ (ทนอย)

เตนร่า + ทนอย

รองเพลง + ทนอย

อุกซัน + ทนอย

3.1.6.2 คำกริยา + คำวิเศษณ์ (เฮย)

3.1.6.2.1 คำกริยาอาการ + คำวิเศษณ์ (เฮย)

เคิน + เฮย

นั่ง + เฮย

ไป + เฮย

3.1.6.2.2 คำกริยาอาการ + คำนาม + คำวิเศษณ์ (เฮย)

กิน + ขนม + เฮย

ดื่ม + น้ำ + เฮย

ซื้อ + ข้าว + เฮย

3.1.6.2.3 วลีกริยา + คำวิเศษณ์ (เฮย)

ยืนพื้น + เฮย

นั่งลง + เฮย

เตนร่า + เฮย

3.1.6.3 คำกริยา + คำวิเศษณ์ (เคียวนี้)

3.1.6.3.1 คำกริยาอาการ + คำวิเศษณ์ (เคียวนี้)

นั่ง + เคียวนี้

ยืน + เคียวนี้

ซุก + เคียวนี้

3.1.6.3.2 คำกริยาอาการ + คำนาม + คำวิเศษณ์ (เคี้ยวนี้)

ฆ่า + งาน + เคี้ยวนี้

ชุก + คิม + เคี้ยวนี้

ปิก + กุ + เคี้ยวนี้

3.1.6.3.3 วลีกริยา + คำวิเศษณ์ (เคี้ยวนี้)

อุกชั้น + เคี้ยวนี้

นอนอง + เคี้ยวนี้

รองเพลง + เคี้ยวนี้

ข้อสังเกต คำวิเศษณ์ "นี้" อาจจะปรากฏ หรือ จะไม่ปรากฏในประโยคคำสั่งที่
เป็นคำกริยา + คำวิเศษณ์ เจย ๆ เช่น

คำกริยาอาการ + ให้ + คำวิเศษณ์ (นี้)

ตะโกน + (ให้) + นี้

ชุก + (ให้) + นี้

วัง + (ให้) + นี้

คำกริยาอาการ + คำนาม + ให้ + คำวิเศษณ์ (นี้)

เปิด + ประตู + ให้ + นี้

อม + กระตอม + ให้ + นี้

หิม + ย่า + ให้ + นี้

วลีกริยา + ให้ + คำวิเศษณ์ (นี้)

ยืนชั้น + ให้ + นี้

จคร่า + ให้ + นี้

ไหว้วาน + ให้ + นี้

หรือไม่กี่เป็นแบบ คำกริยา + คำวิเศษณ์ + คำลงท้าย เช่น

คำกริยาอาการ + คำวิเศษณ์ (ที่) + คำลงท้าย¹⁰

นอน + ที่ + เอะ

หยุด + ที่ + เอะ

ตะโกน + ที่ + เอะ

คำกริยาอาการ + คำนาม + คำวิเศษณ์ (ที่) + คำลงท้าย

กิน + ข้าว + ที่ + เอะ

เขียน + จดหมาย + ที่ + เอะ

ส่ง + หนังสือ + ที่ + เอะ

วลีกริยา + คำวิเศษณ์ (ที่) + คำลงท้าย

ขึ้นชั้น + ที่ + เอะ

เทน้ำ + ที่ + เอะ

ร้องเพลง + ที่ + เอะ

3.1.7 คำซึ่งประกอบด้วยคำกริยา, คำอังกฤษกริยา, และคำกริยาอาการย่อย¹¹

3.1.7.1 คำกริยาอาการ + คำอังกฤษกริยา + คำกริยาอาการย่อย

เดิน + ไป + ซ้ำ ๆ

วิ่ง + มา + เร็ว ๆ

ตะโกน + ไว + ดัง ๆ

นอน + เขีย + ที่ ๆ

¹⁰ ลักษณะประโยคที่ลงท้ายด้วย "ที่เออะ" อาจจะเป็น "เขียที่เออะ" ได้ แต่เนื่องจาก "เขีย" เป็นคำอังกฤษกริยาโปรดดูข้อ 3.1.8.1 หน้า 23 ประกอบด้วย

¹¹ ดังที่กล่าวไว้ในข้อ 3.1.4 ว่า คำกริยาอาการที่ใช้ในประโยคคำซึ่งจะเป็นประเภทคำซ้ำ ดูรายละเอียดเพิ่มเติมในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ หน้า 15

3.1.7.2 คำกริยาอาการ + คำนาม + คำหลังกริยา + คำกริยาอาการขอย

ส่ง + ของ + ไป + คอย ๆ

เขียน + จดหมาย + มา + นอย ๆ

ดม + คิน + ไว + สูง ๆ

กิน + ขนม + เสีย + เร็ว ๆ

3.1.7.3 วลีกริยา + คำหลังกริยา + คำกริยาอาการขอย

นอนหง + ไป + ซา ๆ

นั่งลง + มา + คอย ๆ

ห้องจำ + ไว + แมน ๆ

ร้องเพลง + เสีย + ที ๆ

3.1.8 คำสั่งที่ประกอบด้วยคำกริยา และ คำหลังกริยา และ คำวิเศษณ์

3.1.8.1 คำกริยาอาการ + คำหลังกริยา + คำวิเศษณ์

พูด + ไป + เอย

เดิน + มา + นอย

นอน + เสีย + เคี้ยวนี้

ตะโกน + ไว + ที

3.1.8.2 คำกริยาอาการ + คำนาม + คำหลังกริยา + คำวิเศษณ์

เขียน + จดหมาย + ไป + ที

ส่ง + ของ + มา + นอย

พูด + คิน + เสีย + เคี้ยวนี้

แขวาน + เสื่อ + ไว + เอย

3.1.8.3 วลีกริยา + คำพ้องกริยา + คำวิเศษณ์

ออก^ข + ไป + เฉลย
 ขึ้น^ข + มา + หน่อย
 ร้อง^ขเพลง + เสียง + ที
 พอง^จจำ + ไว + เคียวนี้

3.1.9 คำสั่งที่ประกอบด้วยกริยา, คำกริยาอาการบอย, และคำวิเศษณ์

3.1.9.1 คำกริยาอาการ + คำกริยาอาการบอย + คำวิเศษณ์

เดิน + ซ้ำ ๆ + หน่อย
 วิ่ง + เร็ว ๆ + เคียวนี้
 พุก + ค้าง ๆ + เฉลย

3.1.9.2 คำกริยาอาการ + คำนาม + คำกริยาอาการบอย + คำวิเศษณ์

ชุก + คิม + อึก ๆ + หน่อย
 กิม + ซ่าว + คี ๆ + เคียวนี้
 พอง + ผนังสี + ค้าง ๆ + เฉลย

3.1.9.3 วลีกริยา + คำกริยาอาการบอย + คำวิเศษณ์

ออก^ข + คอย ๆ + หน่อย
 นอน^ง + คี ๆ + เคียวนี้
 หมอม^ง + คำ ๆ + เฉลย

ข้อสังเกต ในกรณีที่ประโยคคำซึ่งประกอบด้วย คำกริยา + คำกริยากรรมข้อย + คำวิเศษณ์ นี้ คำวิเศษณ์ "ที่" มักจะไม่ปรากฏ

3.1.10 คำซึ่งประกอบด้วยคำกริยา, คำหลังกริยา, คำกริยากรรมข้อย, และ คำวิเศษณ์

3.1.10.1 คำกริยากรรม + คำหลังกริยา + คำกริยากรรมข้อย + คำวิเศษณ์

ของ + ไป + เม่า ๆ + หนอย

ซุก + มา + คัง ๆ + เคี้ยวนี้

นอน + เสียบ + คี ๆ + เคี้ยวนี้

ชอบ + ไร่ + กำ ๆ + หนอย

3.1.10.2 คำกริยากรรม + คำนาม + คำหลังกริยา + คำกริยา-กรรมข้อย + คำวิเศษณ์

ส่ง + ของ + ไป + ซ่า ๆ + หนอย

หยิบ + ขนม + มา + มาก ๆ + เคี้ยวนี้

หยุก + ห่างาน + เสียบ + คี ๆ + เคี้ยวนี้

แฉวน + เสือ + ไร่ + สูง ๆ + เจบ

3.1.10.3 วลีกริยา + คำหลังกริยา + คำกริยากรรมข้อย + คำวิเศษณ์

นั่งลง + เสียบ + คี ๆ + เคี้ยวนี้

ลุกขึ้น + มา + เม่า ๆ + หนอย

ทองจำ + ไร่ + คี ๆ + หนอย

หมอบอง + ไป + ราม ๆ + เคี้ยวนี้

ข้อสังเกต ในกรณีที่ประโยคคำซึ่งประกอบด้วยโครงสร้างข้างบนนี้ คำว่า "ที่" และ "เคย" มักจะไม่ปรากฏ

3.2 คำซึ่งที่เริ่มต้นด้วย "คำเฉพาะ" หรือ "วลีเฉพาะ"

"คำเฉพาะ" หรือ "วลีเฉพาะ" ในที่นี้หมายถึง คำหรือวลีที่มีลักษณะคล้ายกริยา แต่ไม่โคจรถูกอยู่ในจำพวกกริยาแท้ และ เป็นคำหรือวลีที่ปรากฏอยู่ในตำแหน่งต้นของประโยคคำสั่งด้วย โศกนาฏว่า อย่า, กรุณา, โคโปรค, วาน, ช่วย และ เชิญ เป็นต้น

3.2.1 คำซึ่งที่เริ่มต้นด้วย "อย่า" ซึ่งมีความหมายไปในทางบังคับ¹²

ก. "อย่า" ที่ปรากฏในประโยค 2 ตำแหน่ง

3.2.1.1 อย่า + คำกริยา

3.2.1.1.1 อย่า + คำกริยาอาการ

อย่า + วิ่ง

อย่า + เดิน

อย่า + นอน

3.2.1.1.2 อย่า + คำกริยาอาการ + คำนาม

อย่า + หยิบ + ขนม

อย่า + รับ + คนไม้

อย่า + ออก + การบ้าน

3.2.1.1.3 อย่า + วลีกริยา

อย่า + ขึ้นขึ้น

อย่า + เทน้ำ

อย่า + นั่งลง

ข. "อย่า" ที่ปรากฏในประโยค 3 ตำแหน่ง

3.2.1.2 อย่า + คำกริยา (หรือคำกริยา + คำนาม) + คำกริยาอาการขยาย

อย่า + นั่ง + เฉย ๆ

อย่า + พูด + หนังสือ + ดัง ๆ

อย่า + ร้องเพลง + ดัง ๆ

^{12a} ในหัวข้อ 3.1 ยังไม่ได้อ้างถึงจำนวนตำแหน่งของประโยคเลย แต่ในหัวข้อ 3.2 เป็นต้นไปจะแบ่งประโยคออกตามจำนวนตำแหน่งของคำด้วย คือ แบ่งเป็นประโยค 2, 3, 4 และ 5 ตำแหน่ง

3.2.1.3 อย่า + คำกริยา (หรือคำกริยา + คำนาม) + คำหลังกริยา

อย่า + เค้น + มา

อย่า + ถึงเรือ + ไว้

อย่า + นอนตง + ไป

ข้อสังเกต "คำหลังกริยา" "เสีย" จะไม่ปรากฏในประโยคคำสั่งที่มีคำว่า "อย่า"

ปรากฏอยู่

3.2.1.4 อย่า + คำกริยา (หรือคำกริยา + คำนาม) + คำวิเศษณ์

อย่า + ตะโกน + เฉย

อย่า + พ่างงาน + เฉย

อย่า + นั่งอง + เฉย

ข้อสังเกต คำวิเศษณ์ "เก็บนี้" "หนอย" และ "ที" มักจะไม่ปรากฏในประโยคคำสั่งที่มีคำว่า "อย่า" นอกจากนี้ จะเป็นคำวิเศษณ์ + คำวิเศษณ์ คือ หนอยเฉย เช่น

อย่า + เคนรำ + หนอยเฉย

ค. "อย่า" ที่ปรากฏในประโยค 4 ตำแหน่ง

3.2.1.5 อย่า + คำกริยา (หรือคำกริยา + คำนาม) + คำหลังกริยา ± คำกริยากรรมขอย

อย่า + เจียน + ไป + เฉย ๆ

อย่า + ดือรอง + ไว้ + นาน ๆ

อย่า + นั่งอง + มา + แรง ๆ

3.2.1.6 อย่า + คำกริยา (หรือคำกริยา + คำนาม) + คำหลังกริยา + คำวิเศษณ์

อย่า + วิ่ง + มา + เฉย

อย่า + เขียนจดหมาย + ไว้ + เฉย

อย่า + ร้องเพลง + ไป + หนอยเฉย

3.2.1.7 อย่า + คำกริยา (หรือคำกริยา + คำนาม) + คำกริยากรรมข้อย + คำวิเศษณ์

อย่า + ชุก + คัง ๆ + เอย

อย่า + ดือรอง + หมัก ๆ + เอย

อย่า + อุกซัน + เร้ว ๆ + หนอยเอย

ง. "อย่า" ที่ปรากฏในประโยค 5 ตำแหน่ง

3.2.1.8 อย่า + คำกริยา (หรือคำกริยา + คำนาม) + คำอังกฤษกริยา + คำกริยา-กรรมข้อย + คำวิเศษณ์

อย่า + เค้น + ไป + ไกอ ๆ + เอย

อย่า + เก้มรอง + ไร่ + นาน ๆ + เอย

อย่า + นังอง + มา + แรง ๆ + เอย

3.2.2 คำซึ่งที่เริ่มต้นด้วย "กรุณา" ซึ่งให้ความหมายไปในทางขอร้อง สำหรับคำว่า "กรุณา" นี้มักจะไมปรากฏกับคำกริยากรรมหรือคำกริยากรรมหรือวลีกริยา เอย เช่น จะไม่พูดว่า "กรุณา + ชุก" เอย ๆ แต่จะต้องมีคำอื่นมาก่อนนำกริยาอีกทีหนึ่ง เช่น อาจจะพูดว่า "กรุณา + ชุก + ไคแล้ว"

ก. "กรุณา" ที่ปรากฏในประโยค 3 ตำแหน่ง

3.2.2.1 กรุณา + คำกริยา (หรือคำกริยา + คำนาม) + คำกริยากรรมข้อย

กรุณา + เค้น + คอย ๆ

กรุณา + ฮ่านหนังสือ + คัง ๆ

กรุณา + อุกซัน + เจียง ๆ

3.2.2.2 กรุณา + คำกริยา (หรือคำกริยา + คำนาม) + คำอังกฤษกริยา

กรุณา + เค้น + มา

กรุณา + องนาม + เสียบ

กรุณา + นอนอง + ไป

3.2.2.3 กรูณา + คำกริยา (หรือคำกริยา + คำนาม) + คำวิเศษณ์

กรูณา + รำ + หน่อย

กรูณา + เกี้ยวของ + หน่อย

กรูณา + ลุกขึ้น + นี

ธ. "กรูณา" ที่ปรากฏในประโยค 4 คำเนน่ง

3.2.2.4 กรูณา + คำกริยา (หรือคำกริยา+ คำนาม)+คำหลังกริยา + คำกริยากรรมขอย

กรูณา + คอาน+ ไป + คอย ๆ

กรูณา + จคงาน + ไว้ + ที ๆ

กรูณา + หมอมอง + มา + เร็ว ๆ

กรูณา + ไป + เสีย + ที ๆ

3.2.2.5 กรูณา + คำกริยา (หรือคำกริยา + คำนาม)+ คำหลังกริยา + คำวิเศษณ์

กรูณา + เคน + มา + หน่อย

กรูณา + ไป + เสีย + นี

กรูณา + จคมันพิก + ไว้ + หน่อย

3.2.2.6 กรูณา + คำกริยา (หรือคำกริยา + คำนาม) + คำกริยากรรมขอย + คำวิเศษณ์

กรูณา + พูล + คัง ๆ + หน่อย

กรูณา + พ่างาน + ที ๆ + หน่อย

กรูณา + หมอมอง + คอย ๆ + หน่อย

ค. "กรรณา" ที่ปรากฏในตำแหน่ง 5 ประโยค

3.2.2.7 กรรณา + คำกริยา (หรือคำกริยา + คำนาม) + คำกริยาอาการ-
ยอ + คำวิเศษณ์

กรรณา + เคน + ไป + ซ้ำ ๆ + หน่อย

กรรณา + ห่างาน + เสีย + เร็ว ๆ + หน่อย

กรรณา + ออกขึ้น + มา + ที่ ๆ + หน่อย

ข้อสังเกต ในกรณีนี้คำว่า "ที่" มักจะไม่ปรากฏตามหลัง "คำกริยาอาการยอ"

3.2.3 คำซึ่งที่เริ่มต้นด้วย "ไคโปรค"

คำว่า "ไคโปรค" มักจะไม่ปรากฏในประโยค 2 ตำแหน่ง คือมักจะไม่ปรากฏกับคำกริยาอาการ หรือคำกริยาธรรม หรือวลีกริยาเลย เช่น

• ไคโปรค + นั่งลง

• ไคโปรค + นอน

และมักจะไม่ปรากฏกับประโยค 3 ตำแหน่ง คือ มักจะไม่ปรากฏกับประโยคที่ประกอบด้วยคำกริยา และ คำกริยาอาการยอ เช่น • ไคโปรค + หัวเราะ + คัง ๆ

หรือประโยคที่ประกอบด้วยคำกริยา และ คำหลังกริยา เช่น

• ไคโปรค + เคน + ไป

แต่ "ไคโปรค" มักจะปรากฏกับประโยคที่ลงท้ายด้วยคำ วิเศษณ์ ทั้งที่เป็นประโยค 3, 4 หรือ 5 ตำแหน่ง

ค. "ไคโปรค" ที่ปรากฏในประโยค 3 ตำแหน่ง

3.2.3.1 ไคโปรค + คำกริยา (หรือคำกริยา + คำนาม) + คำวิเศษณ์

ไคโปรค + กระเดิม + หน่อย

ไคโปรค + เขียน + ซัด + หน่อย

ไคโปรค + นั่งลง + หน่อย

จ. "โตไปรด" ที่ปรากฏในประโยค 4 คำหนึ่ง

3.2.3.2 โตไปรด + คำกริยา (หรือคำกริยา + คำนาม) + คำกริยา

อกรรมชย + คำวิเศษณ์

โตไปรด + ชุก + เมา ๆ + หนอย

โตไปรด + วาณาฬ + งาม ๆ + หนอย

โตไปรด + อุกซัน + เร็ว ๆ + หนอย

3.2.3.3 โตไปรด + คำกริยา (หรือกริยา + คำนาม) + คำหลังกริยา

คำวิเศษณ์

โตไปรด + ออก + ไป + เคี้ยวนี้

โตไปรด + แรวนเชื้อ + ไร่ + เอย

โตไปรด + อุกซัน + มา + หนอย

ค. "โตไปรด" ที่ปรากฏในประโยค 5 คำหนึ่ง

3.2.3.4 โตไปรด + คำกริยา (หรือคำกริยา + คำนาม) + คำหลัง-

กริยา + คำกริยาอกรรมชย ๆ + คำวิเศษณ์

โตไปรด + เคี้ยว + ไป + เร็ว ๆ + หนอย

โตไปรด + แรวนเชื้อ + ไร่ + สูง ๆ + เอย

โตไปรด + อุกซัน + มา + ดี ๆ + หนอย

ข้อสังเกต ประโยคที่ขึ้นต้นด้วย "โตไปรด" นี้จะองหน้าด้วยคำ "วิเศษณ์" เสมอ

3.2.4 คำสั่งที่เริ่มต้นด้วย คำ "วาน"

คำว่า "วาน" มักจะไม่ปรากฏในประโยค 2 คำหนึ่ง คือมักจะไม่ปรากฏกับคำกริยาอกรรมหรือคำกริยากรรมหรือวลีกริยาเอย เช่น

*วาน + เขียนจดหมาย

และมักจะไม่ปรากฏในประโยค 3 คำหนึ่งที่ประกอบด้วยคำกริยาและคำกริยา-อกรรมชย หรือ คำกริยา และ คำหลังกริยา เช่น

*วาน + เขียนจดหมาย + เร็ว ๆ

*วาน + ส่งจดหมาย + ไป

และมักจะปรากฏในประโยค 4 คำแทน ที่ประกอบด้วย คำกริยา คำอังก-
กริยา และ คำกริยากรรมย่อย เช่น

*วาน + เจ็บจนตาย + ไป + เร็ว ๆ

แต่ "วาน" อาจปรากฏกับประโยคที่ลงท้ายด้วย "วิเศษณ์" ซึ่งเป็นประโยค
3, 4 และ 5 คำแทน และอาจปรากฏกับ วิเศษณ์ + คำลงท้าย ได้เช่น

วาน + ที่ + เอะอะ

วาน + หนอง + เอะอะ

ก. "วาน" ที่ปรากฏในประโยค 3 คำแทน

3.2.4.1 "วาน" + คำกริยา (หรือคำกริยา + คำนาม) + คำวิเศษณ์

วาน + กิน + หนอง

วาน + ทำงาน + หนอง

วาน + ร้องเพลง + ที่

ข้อสังเกต คำวิเศษณ์ "เอะอะ" และ "เคี้ยวนี้" มักจะไม่ปรากฏในประโยค
ที่ประกอบด้วย "วาน"

ข. "วาน" ที่ปรากฏในประโยค 4 คำแทน

3.2.4.2 วาน + คำกริยา (หรือคำกริยา + คำนาม) + คำอังกกริยา ±
คำวิเศษณ์

วาน + วิ่ง + ไป + ที่

วาน + นอน + ไร่ + ที่

วาน + โยน + มา + หนอง

ข้อสังเกต คำอังกกริยา "เสีย" มักจะไม่ปรากฏในประโยคที่ประกอบด้วยคำ
ว่า "วาน" เช่น

*วาน + ทำ + เสีย + ที่

3.2.4.3 วาน + คำกริยา (หรือคำกริยา + คำนาม) + คำกริยากรรม ±
คำวิเศษณ์

วาน + กระโดด + สูง ๆ + หนอง

วาน + แจกขนม + เร็ว ๆ + ที

วาน + ร้องเพลง + ดัง ๆ + หน่อย

ก. "วาน" ที่ปรากฏในประโยค 5 ตำแหน่ง¹³

3.2.4.4 วาน + คำกริยา (หรือคำกริยา + คำนาม) + คำอังกิริยา + คำกริยากรรมขอย + คำวิเศษณ์

วาน + เติม + ไป + เร็ว ๆ + ที

วาน + ทิมของ + มา + มาก ๆ + หน่อย

วาน + แชวนเชื้อ + ไว + ที ๆ + ที

3.2.5 คำซึ่งที่เริ่มต้นด้วย "ช่วย"

คำว่า "ช่วย" มักจะไม่ปรากฏในประโยค 2 ตำแหน่ง คือ ประโยคที่เป็นคำกริยากรรม หรือ คำกริยากรรม หรือ วลีกริยา เช่น

*ช่วย + พุก

และมักจะไม่ปรากฏในประโยค 3 ตำแหน่งที่ประกอบด้วย คำกริยา และคำอังกิริยา หรือ คำกริยา และ คำกริยากรรมขอย เช่น

*ช่วย + เขียนจดหมาย + ไป

*ช่วย + เปิดประตู + เร็ว ๆ

และมักจะไม่ปรากฏในประโยค 4 ตำแหน่ง ที่ประกอบด้วย คำกริยา, คำอังกิริยา และคำกริยากรรมขอย เช่น

*ช่วย + เขียนจดหมาย + ไป + เร็ว ๆ

แต่ "ช่วย" อาจปรากฏกับประโยคที่ลงท้ายด้วยคำ "วิเศษณ์" ทั้งที่เป็นประโยค 3, 4 และ 5 ตำแหน่ง และอาจปรากฏกับ คำวิเศษณ์ และ คำอังกิริยา ได้เช่น

ช่วย + ที + เอะอะ

ช่วย + หน่อย + เอะอะ

ก. "ช่วย" ที่ปรากฏในประโยค 4 ตำแหน่ง

3.2.5.1 "ช่วย + คำกริยา (หรือคำกริยา + คำนาม) + ให้ + คำวิเศษณ์"

¹³"วาน" ที่ปรากฏในประโยค 5 ตำแหน่งนี้ไม่ค่อยจะปรากฏบ่อยนัก

ช่วย + ตะโกน + ใ้ + หนี

ช่วย + เก็บสมุด + ใ้ + หนอย

ช่วย + รับรอง + ใ้ + หนี

ข้อสังเกต คำว่า "เคี้ยวนี้" และ "เอย" มักจะไม่ปรากฏในประโยคคำสั่ง
ที่เริ่มต้นด้วย "ช่วย"

ข. "ช่วย" ที่ปรากฏในประโยค 5 คำแห่ง

3.2.5.2 ช่วย + คำกริยา (หรือคำกริยา + คำนาม) + คำหลังกริยา +
ใ้ + คำวิเศษณ์

ช่วย + วิ่ง + ไป + ใ้ + หนี

ช่วย + รับรอง + ใ้ + หนอย

ช่วย + พินินโชน + มา + ใ้ + หนี

3.2.5.3 ช่วย + คำกริยา (หรือคำกริยา + คำนาม) + คำหลังกริยา +
คำกริยากรรมยอย + คำวิเศษณ์

ช่วย + เคน + ไป + ซ่า ๆ + หนอย

ช่วย + พินินหนังสือ + มา + มาก ๆ + หนอย

ช่วย + นอบนง + เสีย + คำ ๆ + หนอย

ช่วย + จ้างหนังสือ + ใ้ + กว้าง ๆ + หนอย

ข้อสังเกต ประโยคที่เริ่มต้นด้วย "ช่วย" มักจะจบลงด้วย คำ "วิเศษณ์"

3.2.6 คำสั่งเริ่มต้นด้วย "เชิญ"

คำว่า "เชิญ" มักจะคงมีคำองห้ายกำกับเสมอ และในบางโอกาส

"เชิญ" ก็อาจจะปรากฏกับคำองห้ายเฉย ๆ ได้ เช่น เชิญ + ค่ะ หรือ เชิญ + ีคะ

นอกจากนั้น "เชิญ" มักจะไม่ปรากฏในประโยคที่มีคำกริยากรรมยอยปรากฏอยู่เช่น

• เชิญ + นั่ง + คอย ๆ + ค่ะ

• เชิญ + เจ้า + ไป + เร็ว + ค่ะ

• เชิญ + นั่งอง + ไป + คอย ๆ + หนอย + ค่ะ

ก. "เจ็ญ" ที่ปรากฏในประโยค 3 ตำแหน่ง

3.2.6.1 "เจ็ญ" + คำกริยา (หรือคำกริยา + คำนาม) + คำองห้าย

เจ็ญ + นั่ง + คะ

เจ็ญ + รับประทานอาหาร + คะ

เจ็ญ + นั่งยอง + คะ

ข. "เจ็ญ" ที่ปรากฏในประโยค 4 ตำแหน่ง

3.2.6.2 "เจ็ญ" + คำกริยา (หรือคำกริยา + คำนาม) + คำหลังกริยา +

คำองห้าย

เจ็ญ + เข้า + ไป + คะ

เจ็ญ + ออก + มา + คะ

3.2.6.3 "เจ็ญ" + คำกริยา (หรือคำกริยา + คำนาม) + คำวิเศษณ์ +

คำองห้าย

เจ็ญ + นั่ง + หน่อย + คะ

เจ็ญ + ชิม (แกง) + หน่อย + คะ

เจ็ญ + นั่งยอง + หน่อย + คะ

ค. "เจ็ญ" ที่ปรากฏในประโยค 5 ตำแหน่ง

3.2.6.4 "เจ็ญ" + คำกริยา (หรือคำกริยา + คำนาม) + คำหลังกริยา +

คำวิเศษณ์ + คำองห้าย

เจ็ญ + เข้า + มา + หน่อย + คะ

เจ็ญ + รับประทาน + เสิบ + หน่อย + คะ

เจ็ญ + อวดหน้า + ไป + เอย + คะ

3.3 คำซึ่งที่เริ่มต้นด้วย "คำหน้ากริยา" และองห้ายด้วยคำว่า "ไป" หรือ "มะ"¹⁴

¹⁴ไป และ มะ โดยหากออกเสียงแบบนี้ ก็จะมีบางกรณีซึ่งออกเสียงเป็น ไป และ มา นอกจากนี้ "ไป" จะเกิดหลายประโยคที่ขึ้นต้นด้วย "ไป" เช่นนั้นเช่นเดียวกับคำว่า "มะ" จะเกิดหลายประโยคที่ขึ้นต้นด้วย "มา" แต่ในบางกรณีประโยคซึ่งไม่ขึ้นต้นด้วย "ไป" หรือ "มา" อาจจะองห้ายด้วย "ไป" หรือ "มะ" ได้เช่น เอาไว้ในห้อง ไป

"คำนำกริยา"¹⁵ คือ คำที่ปรากฏนำกริยา มีอยู่ด้วยกัน 2 คำ คือ ไป, มา มีลักษณะพิเศษคือจะไม่ลงเสียงหนัก

ตัวอย่างเช่น ไป + เที่ยว
มา + รับของ

ก. "ไป" หรือ "มา" ที่ปรากฏในประโยค 3 คำ

3.3.1 คำนำกริยา + คำกริยา + ไป หรือ +มา

3.3.1.1 คำนำกริยา + คำกริยา (หรือคำกริยา + คำนาม) + ไป

ไป + เที่ยว + ไป

ไป + ทำงาน + ไป

ไป + เก็บเงิน + ไป

3.3.1.2 คำนำกริยา + คำกริยา (หรือคำกริยา + คำนาม) +มา

มา + นอน + มา

มา + อ่านหนังสือ + มา

มา + เต้นรำ + มา

ข. "ไป" หรือ "มา" ที่ปรากฏในประโยค 4 คำ

3.3.2 คำนำกริยา + คำกริยา + คำกริยาอาการย่อย + ไป หรือ + มา

3.3.2.1 คำนำกริยา + คำกริยา (หรือคำกริยา + คำนาม) +

คำกริยาอาการย่อย + ไป

ไป + นอน + เร็ว ๆ + ไป

ไป + อ่านหนังสือ + มาก ๆ + ไป

ไป + ร้องเพลง + ดี ๆ + ไป

¹⁵ Chantavibulya

3.3.2.2 คำหน้ากริยา + คำกริยา (หรือคำกริยา + คำนาม) + คำกริยา-
กรรม + มะ

มา + ตะโกน + ไก้อ์ ๆ + มะ

มา + รับของ + เร็ว ๆ + มะ

มา + นั่งลง + คี ๆ + มะ

3.3.3 คำหน้ากริยา + คำกริยา + คำหลังกริยา + ไป หรือ + มะ

3.3.3.1 คำหน้ากริยา + คำกริยา (หรือคำกริยา + คำนาม) + คำหลัง-
กริยา + ไป

ไป + วิ่ง + มา + ไป

ไป + แขนงเชื้อ + ไร่ + ไป

ไป + เคนรำ + เสีย + ไป

3.3.3.2 คำหน้ากริยา + คำกริยา (หรือคำกริยา + คำนาม) + คำ-
หลังกริยา + มะ

มา + เคน + ไป + มะ

มา + แขนงเชื้อ + ไร่ + มะ

มา + รองเพลง + เสีย + มะ

3.3.4 คำหน้ากริยา + คำกริยา + คำวิเศษณ์ + ไป หรือ + มะ

3.3.4.1 คำหน้ากริยา + คำกริยา (หรือคำกริยา + คำนาม) +
คำวิเศษณ์ + ไป

ไป + นอน + หนุน + ไป

ไป + หิ้งคำมรยาย + เคียวนี้ + ไป

ไป + พองจำ + เอย + ไป

3.3.4.2 คำหน้ากริยา + คำกริยา (หรือคำกริยา + คำนาม) + คำวิเศษณ์ + มะ

มา + หนุน + หนุน + มะ

มา + เข็มจกทนาย + เคียวนี้ + มะ

มา + เคนรำ + ที + มะ

ค. "ไป" หรือ "มะ" ที่ปรากฏในประโยค 5 ตำแหน่ง

3.3.5 คำหน้ากริยา + คำกริยา + คำหลังกริยา + คำกริยาอกรรมยอย +
ไป หรือ + มะ

3.3.5.1 คำหน้ากริยา + คำกริยา(หรือคำกริยา + คำนาม) + คำ
หลังกริยา + คำกริยาอกรรมยอย + ไป

ไป + เค้น + มา + เร็ว ๆ + ไป

ไป + จดงาน + ไว + ที ๆ + ไป

ไป + ร้องเพลง + เสีย + ที ๆ + ไป

3.3.5.2 คำหน้ากริยา + คำกริยา(หรือคำกริยา + คำนาม) + คำ
หลังกริยา + คำกริยาอกรรมยอย + มะ

มา + พุก + ไป + เร็ว ๆ + มะ

มา + แขนวเสื่อ + ไว + ที ๆ + มะ

มา + ร้องเพลง + เสีย + ที ๆ + มะ

3.3.6 คำหน้ากริยา + คำกริยา + คำกริยาอกรรมยอย + คำวิเศษณ์
ไป หรือ + มะ

3.3.6.1 คำหน้ากริยา + คำกริยา(หรือคำกริยา + คำนาม) +
คำกริยาอกรรมยอย + คำวิเศษณ์ + ไป

ไป + นอน + นิ่ง ๆ + เคี้ยวนี้ + ไป

ไป + ชุคคิน + ลึก ๆ + ที + ไป

ไป + ทองจำ + ที ๆ + หนอย + ไป

3.3.6.2 คำหน้ากริยา + คำกริยา(หรือคำกริยา + คำนาม) +
คำกริยาอกรรมยอย + คำวิเศษณ์ + มะ

มา + ยืน + ตรง ๆ + เคี้ยวนี้ + มะ

มา + ชุคคิน + ลึก ๆ + ที + มะ

มา + เค็ชเลน + ไกล ๆ + เลย + มะ

ง. "ไป" หรือ "มา" ที่ปรากฏในประโยค 6 คำหนึ่ง

3.3.7. คำนำกริยา + คำกริยา (คำกริยา + คำนาม) + คำหลังกริยา + คำกริยาอาการขอย + คำวิเศษณ์ + ไป หรือ + มา

3.3.7.1 คำนำกริยา + คำกริยา (คำกริยา + คำนาม) + คำหลังกริยา + คำกริยาอาการขอย + คำวิเศษณ์ + ไป

ไป + วิ่ง + มา + เร็ว ๆ + ขอย + ไป

ไป + แขนงเสือ + ไว + สูง ๆ + ที + ไป

ไป + เคนเอน + เสียบ + นาน ๆ + เลย + ไป

3.3.7.2 คำนำกริยา + คำกริยา (คำกริยา + คำนาม) + คำหลังกริยา + คำกริยาอาการขอย + คำวิเศษณ์ + มา

มา + เคน + ไป + ที ๆ + เคี้ยว + มา

มา + แขนงเสือ + ไว + ที ๆ + เลย + มา

มา + นั่งลง + เสียบ + เร็ว ๆ + มา

ข้อสังเกต คำว่า "ไป" ลงท้ายประโยคคำสั่งใด จะไม่ใช่คำหลังกริยา "ไป"

ตัวอย่าง เช่น

*ไป + กินขนม + ไป + ไป

คำว่า "มา" ลงท้ายประโยคคำสั่งใด จะไม่ใช่คำหลังกริยา "มา"

เช่น

*มา + เคนเอน + มา + มา

3.4 ประโยคคำสั่งอื่น ๆ ที่ปรากฏในรูปประโยคนิรนามต่าง ๆ

3.4.1 ประโยคคำสั่งที่ปรากฏในรูปประโยคนอกเอาลักษณะต่าง ๆ

3.4.1.1 ประโยคที่ใจคำว่า "ทอง"

ตัวอย่าง เช่น ทอง นอน
ทอง ห่างาน หันที
 แปร, ทอง ไปนอน เคี้ยว

ข้อสังเกต ประโยคบอกเล่าชนิดนี้ ประธานจะต้องเป็นคำเรียกผู้ฟัง หรือ สรรพนามบุรุษที่สอง ทุกครั้งไป และทิศทางช่วยคำว่า "ต้อง" ประโยคเหล่านี้จะมีความหมายเป็นคำสั่งบังคับเสมอ

3.4.1.2 ประโยคที่ใช้คำว่า "ควร" หรือ "ควรจะ"

ตัวอย่าง แดง, เธอ ควร ไปนอน ใต้อั่ว

คุณ ควรจะ นอน

เธอ ควรจะ ทำการบ้าน ใต้อั่วนี้

ข้อสังเกต ประโยคบอกเล่าชนิดนี้ ประธานจะเป็นคำเรียกผู้ฟัง หรือ สรรพนามบุรุษที่สอง ทุกครั้ง และทิศทางช่วย "ควร" หรือ "ควรจะ" ประโยคเหล่านี้จะมีความหมายเป็นการแนะนำ

3.4.1.3 ประโยคที่ใช้คำ "เสียดีกว่า"

ตัวอย่าง คุณ ไป เสียดีกว่า

เธอ รีบ ๆ ทำงาน เสียดีกว่า

แดง, เธอหยุดพูด เสียดีกว่า

ข้อสังเกต ประโยคบอกเล่าชนิดนี้ นอกจากจะใช้คำเรียกผู้ฟัง หรือ สรรพนามบุรุษที่สอง แล้ว ยังจะต้องมีคำ "เสียดีกว่า" กำกับด้วย และประโยคชนิดนี้จะมีความหมายเป็นคำสั่งแนะนำ

3.4.1.4 ประโยคที่ใช้ "ยังจะ" หรือ "ยัง(จะ)" + กริยา + "อยู่อีก"

ตัวอย่าง (คุณ) ยังจะ + พูด + อยู่อีก

ยังจะ + อ่านหนังสือ + อยู่อีก

ยังจะ + เดินเล่น + อยู่อีก

ข้อสังเกต ประโยคบอกเล่าชนิดนี้ อาจจะละประธานบุรุษที่สอง ไว้ในฐานที่เข้าใจได้ นอกจากนั้น ยังมีความหมายแอบแฝงที่เป็นที่เข้าใจกันเขาเองว่า สั่งให้บุคคลกระทำกริยาต่าง ๆ เช่น

ยังจะ + พูด + อยู่อีก หมายถึง ผู้พูด พูด เพื่อสั่งให้ผู้อื่นหยุดพูด

ยังจะ + อ่านหนังสือ + อยู่อีก หมายถึง ผู้พูด พูด เพื่อสั่งให้ผู้อื่นหยุดอ่านหนังสือ

ยังจะ + เดินเล่น + อยู่อีก หมายถึง ผู้พูด พูด เพื่อสั่งให้ผู้อื่นหยุดเดินเล่น

3.4.2 ประโยคคำสั่งที่ปรากฏในรูปประโยคคำถาม

ตัวอย่าง (คุณ) พูดให้ดังกว่านี้หน่อย ไหม ¹⁶

(เธอ) หยุดคุยกับเพื่อน ไหม

(หญิง) เลิกทำวิทยานิพนธ์ เสีย ไหม

ข้อสังเกต ประโยคคำถามที่มีความหมายเป็นคำสั่งนี้ จะองห้ายด้วยคำว่า "ไหม" แต่ความหมายของประโยคมีได้เป็นคำถาม แต่เป็นการสั่งให้พูดดัง ให้หยุดพูด และ ให้หยุดทำวิทยานิพนธ์ และประโยคชนิดนี้ อาจจะมีประธานบุรุษที่สอง ปรากฏอยู่หรือจะไว้ในฐานะที่เราใจก็ได้

¹⁶ "ไหม" เขียนตามจำนวนที่ไร้พูด